Prima instanță: Judecătoria Ungheni, judecător Mariana Stratan

Dosarul nr. 2a-1448/23
(2-22020116-02-2a-14042023)

D E C I Z I E

28 mai 2024 mun. Chișinău

Colegiul Civil, Comercial și de Contencios administrativ
al Curții de Apel Chișinău

Instanța compusă din:
Președintele completului Ruxanda Pulbere
Judecători Dorin Dulghieru și Ala Malîi

Examinând în procedura scrisă cererea de apel declarată de Șchiopu Veaceslav,

în cauza civilă la cererea de chemare în judecată înaintată de ”CHINATECH GROUP” S.R.L. împotriva lui Șchiopu Veaceslav cu privire la încasarea cheltuielilor de judecată,

împotriva hotărârii Judecătoriei Ungheni din 4 ianuarie 2023, prin care s-a admis parțial cererea de chemare în judecată depusă de ”CHINATECH GROUP” SRL către Șchiopu Veaceslav cu privire la încasarea cheltuielilor de judecată,-

a c o n s t a t a t:

Argumentele părților:

1. La 10 februarie 2022, reprezentantul „CHINATECH GROUP” S.R.L., avocatul Dorogoi Ion, a depus cerere de chemare în judecată împotriva lui Șchiopu Veaceslav cu privire la încasarea cheltuielilor de judecată.
2. În motivarea acțiunii, reprezentantul „CHINATECH GROUP” S.R.L., avocatul Dorogoi Ion, a invocat că la 8 noiembrie 2021, Șchiopu Veaceslav s-a adresat în instanța de judecată cu cerere privind intentarea procesului de insolvabilitate față de „CHINATECH GROUP” S.R.L., iar prin încheierea Judecătoriei Chișinău (sediul central) din 12 noiembrie 2021, s-a restituit fără examinare cererea înaintată de Șchiopu Veaceslav privind intentarea procesului de insolvabilitate față de „CHINATECH GROUP” S.R.L.
3. De asemenea, la 15 noiembrie 2021, pârâtul Șchiopu Veaceslav s-a adresat, în mod repetat, în instanța de judecată cu cerere privind intentarea procesului de insolvabilitate față de „CHINATECH GROUP” S.R.L., iar prin încheierea Judecătoriei Chișinău (sediul central) din 19 noiembrie 2021 s-a restituit fără examinare cererea înaintată de Șchiopu Veaceslav privind intentarea procesului de insolvabilitate față de „CHINATECH GROUP” S.R.L.
4. Reprezentantul reclamantului a menționat că „CHINATECH GROUP” S.R.L. nu are angajați juriști, fiind lipsit de posibilitatea de a se apăra fără o adresare la serviciile unui avocat. Totodată, litigiile privind intentarea procesului de insolvabilitate sunt specifice și

necesită cunoștințe anume în domeniul dat, astfel încât nu toți avocații prestează servicii în cadrul unor asemenea procese. Astfel, reclamantul a fost pus în situația de a apela, în mod de urgență, la serviciile C.A. „Ion Dorogoi" pentru așa asigura apărarea în procesele nominalizate.

5. A relevat că în acest scop, la 8 noiembrie 2021, între „CHINATECH GROUP" S.R.L. și C.A. „Ion Dorogoi" a fost încheiat un Contract de consultanță și asistență juridică cu nr. 08i, prin care ultimul, în persoana sa, s-a obligat de a presta servicii juridice sub formă de consultanță și întocmire a actelor pe marginea cererii introductive privind intentarea procesului de insolvabilitate depuse de Șchiopu Veaceslav față de „CHINATECH GROUP" S.R.L.
6. Mai mult, a indicat că reieșind din situația financiară a reclamantului, precum și de comun acord cu „CHINATECH GROUP" S.R.L., s-a stabilit ca plata pentru serviciile prestate în cadrul litigiilor nominalizate să fie efectuată în rate, în dependență de posibilitatea reclamantului.
7. Drept urmare, la 29 noiembrie 2021, 8 decembrie 2021, 13 ianuarie 2022 și 24 ianuarie 2022, „CHINATECH GROUP" S.R.L. a efectuat patru transferuri bancare pe numele C.A. „Ion Dorogoi" în baza Contractului de consultanță și asistență juridică cu nr. 08i din 8 noiembrie 2021, în sume de: *****lei, *****lei, *****lei și corespunzător *****lei, fapt ce se confirmă prin ordinele de plată nr. 347, 370, 434 și 459.
8. Totodată, a menționat că în cadrul proceselor date, în calitate de avocat a efectuat un șir de acțiuni, care au fost reflectate în Raportul întocmit și anexat la prezenta acțiunea, iar reieșind din specificul cererilor depuse de către Șchiopu Veaceslav, reclamantul a fost pus în situația de a acționa prompt și de urgență, neavând la dispoziție un careva termen pentru a căuta și a contracta un avocat specializat în domeniul insolvabilității și care ar fi prestat serviciile necesare la preț posibil și mai redus.
9. La fel, invocând prevederile pct. 3, 5 din Recomandarea privind cuantumul onorariilor avocaților și compensarea de către instanțele de judecată a cheltuielilor de asistență juridică, aprobate prin Decizia nr. 2 din 30 martie 2012 a Consiliului Uniunii Avocaților din Republica Moldova, a conchis că costul serviciilor prestate sunt rezonabile, în limitele onorariilor recomandate, precum și necesare, în situația în cazul reclamantul a fost pus în situația de a reacționa prompt și de urgență.
10. A opinat că este necesară încasarea de la Șchiopu Veaceslav în beneficiul reclamantului cheltuielile de asistență juridică prestate de către CA „Ion Dorogoi" în cadrul proceselor nr. ***** și nr***** în sumă totală de *****lei, or adresarea abuzivă și neîntemeiată a lui Șchiopu Veaceslav în instanța de judecată a condiționat suportarea cheltuielilor nominalizate.
11. Totodată, consideră că cheltuielile de asistență juridică au fost necesare și rezonabile, reieșind din specificul obiectului litigiilor, lipsa cadrelor la „CHINATECH GROUP" S.R.L., care ar fi prestat astfel de servicii, termenul restrâns în care reclamantul a acționat, precum și onorariile stabilite de către Uniunea Avocaților din Republica Moldova.
12. A solicitat încasarea din contul lui Șchiopu Veaceslav în beneficiul „CHINATECH GROUP" S.R.L., a cheltuielilor de judecată suportate de către „CHINATECH GROUP" S.R.L. în cadrul proceselor nr. ***** și nr*****, în sumă totală de *****lei.

Poziția instanţei de fond:

13. Prin hotărârea Judecătoriei Ungheni din 4 ianuarie 2023 s-a admis parțial cererea de chemare în judecată și s-a încasat de la Șchiopu Veaceslav în beneficiul „CHINATECH GROUP" S.R.L. cheltuielile de judecată suportate în cadrul proceselor nr. ***** și nr***** în sumă de 60.773,10 lei, precum și s-a respins încasarea de la Șchiopu Veaceslav în beneficiul „CHINATECH GROUP" Societate cu Răspundere Limitată, cheltuielile de judecată suportate în cadrul proceselor nr. ***** și nr***** în sumă de 60,00 lei. De asemenea, s-a încasat de la Șchiopu Veaceslav în beneficiul Statului, taxa de stat în mărime de 1.823,20 lei.
14. Pentru a hotărî astfel, instanţa de fond a reținut drept relevante prevederile art. 94, 96 Cod de procedură civilă și art. 63 alin. (1)-(2) din Legea cu privire la avocatură, art. 64 alin. (6), (13) din Statutul profesiei de avocat și Recomandarea Uniunii Avocaţilor aprobată de Consiliul Uniunii Avocaţilor prin Decizia nr. 2 din 30 martie 2012, indicînd că deși reclamantul „CHINATECH GROUP" Societate cu Răspundere Limitată solicită încasarea sumei de *****lei, potrivit ordinelor de plată prezentate în contul CA „Ion Dorogoi" a fost transferată suma de 60.773,10 lei. Respectiv, diferența în sumă de 60,00 lei, a fost respinsă.
15. De asemenea, urmare a faptului că acțiunea reclamantului „CHINATECH GROUP" Societate cu Răspundere Limitată a fost admisă parțial, instanța în temeiul prevederilor art. 85 alin. (1) lit. a) și art. 98 alin. (1) Cod de procedură civilă a dispus încasarea de la pârâtul Șchiopu Veaceslav în beneficiul Statului a taxei de stat în sumă de 1.823,20 lei.

Solicitarea apelantului:

16. Nefiind de acord cu hotărârea instanței de fond, la 20 martie 2023, Șchiopu Veaceslav a declarat apel împotriva hotărârii Judecătoriei Ungheni din 4 ianuarie 2023, solicitând admiterea apelului, casarea hotărârii cu adoptarea unei noi hotărâri privind respingerea integrală a cererii de chemare în judecată depusă de „CHINATECH GROUP" S.R.L. împotriva lui Șchiopu Veaceslav cu privire la încasarea cheltuielilor de judecată.

Argumentele părților:

17. În susținerea apelului, Șchiopu Veaceslav a indicat că, într-adevăr, a înaintat cerere în temeiul Legii insolvabilității, folosindu-se de dreptul său întemeiat, însă după cum se specifică și din materialele cauzei, aceste cereri nu au fost examinate în fond, ele au fost restituite, nefiind nici primite în procedură spre examinare.
18. Astfel, apelantul a concretizat că, atît prin încheierea din 12 noiembrie 2021, cât și prin încheierea din 19 noiembrie 2021, emise de Judecătoria Chișinău (sediul central) s-a dispus restituirea cererilor introductive depuse din motiv că acestea nu corespund exigențelor articolului 20 din Legea insolvabilității nr. 149/2012, fiind o obligație a judecătorului ca în termen de 3 zile să verifice dacă o cerere introductivă întrunește condițiile de formă privind admiterea spre examinare, totodată instanța de judecată stabilește dacă cererea este și una întemeiată.
19. La caz, instanța de judecată, odată ce a constatat că în calitate de potențial creditor, nu a respectat condițiile de formă, a dispus restituirea cererii, nefiind afectate drepturile potențialului debitor „CHINATECH GROUP" S.R.L.

20. Totodată, apelantul a menționat că S.R.L. „CHINATECH GROUP” a anexat la materialele cauzei un raport privind activitatea avocatului, însă probe corespunzătoare în vederea demonstrării celor invocate în raport nu au fost anexate.
21. Astfel, a opinat că după cum se specifică în raportul la contractul de consultanță și asistență juridică nr. 08i din 8 noiembrie 2021 privind activitatea avocatului Ion Dorogoi, asupra cererii introductive privind intentarea procesului de insolvabilitate depuse de Șchiopu Veaceslav față de „CHINATECH GROUP” S.R.L., avocatul a realizat următoarele acțiuni care nu au fost probate: studierea materialelor prezentate, atât pentru cauza nr. *****, cât și pentru*****, însă lipsește dovada faptului că avocatul a făcut nemijlocit cunoștință cu materialele cauzei, ori în sensul acesta, urma a fi prezentat un certificat sau cel puțin copia acestuia unde avocatul sau altă persoană ar fi făcut cunoștință cu materialele cauzei.
22. De asemenea, apelantul a indicat că avocatul nu a probat nici că a asistat clientul la depunerea referinței în instanța de judecată, așa cum se indică la rubrica din tabel - pregătirea actelor, copiilor, verificarea întocmirii și asistarea clientului la depunerii referinței în instanță, iar ce ține de dosarul nr.***** se menționează că avocatul a întocmit referința timp de 6 ore, însă la materialele cauzei lipsește dovada executării referinței pentru dosarul nr.*****.
23. Respectiv, apelantul consideră că circumstanțele importante pentru soluționarea cauzei, pe care prima instanță le consideră constatate, nu au fost dovedite cu probe veridice și suficiente, fiind în așa mod în prezența temeiului casării unei hotărâri judecătorești, stabilit la art. 386 alin. (1) lit. b) din Codul de procedură civilă.
24. Apelantul a mai indicat că din prevederile art. 94 alin. (1) în coroborare cu art. 96 alin. (1) din CPC, se identifică că pentru ca instanța de judecată să dispună achitarea cheltuielilor de judecată este în mod obligatoriu să fi existat un proces de judecată între două părți, dintre care una să iasă învingătoare, iar alta învinsă.
25. A remarcat că în cazul restituirii unei cereri, se consideră că procesul de judecată nu a existat, câștigător și învins aici nu poate exista, întrucât lui nu i-au fost admise și nici respinse careva pretenții.
26. Prin urmare, instanța de judecată odată cu interpretarea eronată a legii, a aplicat o normă ce nu trebuia să fie aplicată pe lângă art. 94 și art. 96 din Codul de procedură civilă, dar și art. 64 alin. (6), (13) din Statutul profesiei de avocat, art. 63 din Legea cu privire la avocatură nr. 1260 din 19 iulie 2002.
27. De asemenea, a indicat că apelantul nu a fost citat, nu a cunoscut despre procesul de judecată intentat împotriva lui precum nici nu a fost respectată o procedură prealabilă față de el. În acest sens, consideră că urma să fie aplicabil art. 170 alin. (1) lit. a) din Codul de procedură civilă.
28. Colegiul reține că acțiunea înaintată de „CHINATECH GROUP” S.R.L. împotriva lui Șchiopu Veaceslav cu privire la încasarea cheltuielilor de judecată, a fost examinată în procedura cererilor cu valoare redusă, reglementată de capitolul XXII Cod de procedură civilă.
29. În conformitate cu art. 276^4 alin. (5) Cod de procedură civilă „*instanţa de apel examinează cererea de apel în procedură scrisă sau cu citarea participanţilor la proces, prevederile art.276^3 fiind aplicabile corespunzător*”.

30. Potrivit art. 276[3] alin. (1) și (2) Cod de procedură civilă „*procedura cu privire la cererile cu valoare redusă este scrisă. Judecătorul poate dispune citarea participanţilor la proces dacă apreciază acest fapt ca fiind necesar sau dacă admite solicitarea uneia dintre părţi de a examina cererea în şedinţă publică*”.
31. Astfel, respectând principiul contradictorialității, instanța de apel a expediat în adresa intimatului cererea de apel, cu înștiințarea despre necesitatea depunerii referinței.
32. Prin referință asupra cererii de apel, reprezentantul „CHINATECH GROUP” S.R.L. avocatul Dorogoi Ion a solicitat respingerea apelului și menținerea hotărârii Judecătoriei Ungheni din 4 ianuarie 2023.
33. În susținerea referinței, reprezentantul intimatei a indicat că potrivit încheierii Judecătoriei Chișinău (sediul central) nr. 21-671/21 din 19 noiembrie 2021, însăși judecătorul a relevat faptul că la 17 noiembrie 2021, prin intermediul Direcţiei Evidență Documentare și Procesuală a Judecătoriei Chișinău (sediul Central), a parvenit referinţa debitorului „CHINATECH GROUP” S.R.L., depusă prin intermediul subsemnatului, iar invocarea unui astfel de argument precum că lipseşte dovada executării referinţei nu este altceva decât un fals intenţionat cu scopul de a induce în eroare instanţa de apel.
34. Cu privire la argumentul apelantului precum că acesta nu a fost citat, a indicat că absolut în ambele cereri introductive în care Schiopu Veaceslav a figurat ca reclamant s-a indicat adresa sa de domiciliu: mun. Ungheni, sat. Comeşti. Mai mult ca atât, în toate anexele la prezenta acțiune sunt indicate datele cu caracter personal a lui Șchiopu Veaceslav cu menţiunea adresei mun. Ungheni, sat. Comeşti, adresă indicată și în cererile de apel, adresă la care a fost citat, fiind anexat la materialele cauzei și citația publică.

Aprecierea instanței de apel:

35. Verificând legalitatea hotărârii contestate, în cumul cu argumentele invocate în cererea de apel și actele cauzei, Colegiul consideră că, cererea de apel declarată de Șchiopu Veaceslav este întemeiată, urmând a fi admisă, cu casarea integrală a hotărârii instanței de fond, din următoarele considerente.
36. În conformitate cu art. 373 din Codul de procedură civilă „*instanța de apel verifică, în limitele cererii de apel, ale referinţelor şi obiecţiilor înaintate, legalitatea şi temeinicia hotărârii atacate în ceea ce priveşte constatarea circumstanţelor de fapt şi aplicarea legii în primă instanţă. În limitele apelului, instanța de apel verifică circumstanţele şi raporturile juridice stabilite în hotărârea primei instanţe, precum şi cele care nu au fost stabilite, dar care au importanţă pentru soluționarea cauzei, apreciază probele din dosar şi cele prezentate suplimentar în instanţă de apel de către participanţii la proces. În cazul în care motivarea apelului nu cuprinde argumente sau dovezi noi, instanța de apel se pronunță în fond, numai în temeiul celor invocate în primă instanţă. Instanța de apel este obligată să se pronunțe asupra tuturor motivelor invocate în apel. Apelantului nu i se poate crea în propria cale de atac o situaţie mai dificilă decât aceea din hotărârea atacată cu apel, cu excepția cazurilor când consimte şi când hotărârea este atacată și de alți participanți la proces*”.
37. Potrivit art. 385 lit. c) Cod de procedură civilă „*instanța de apel, după ce judecă apelul, este în drept să admită apelul şi să caseze integral sau parţial hotărârea primei instanţe, emiţând o nouă hotărâre*”.

38. În conformitate cu prevederile art. 386 alin. (1) lit. a), c) și d) Cod de procedură civilă „*temeiurile de casare sau modificare a hotărârii de către instanța de apel apar în cazul în care: circumstanțele importante pentru soluționarea cauzei nu au fost constatate şi elucidate pe deplin; concluziile primei instanţe, expuse în hotărâre, sânt în contradicţie cu circumstanţele cauzei; normele de drept material sau normele de drept procedural au fost încălcate sau aplicate eronat*".
39. Art. 387 lit. c) Cod de procedură civilă indică că „*se consideră că normele de drept material sînt încălcate sau aplicate eronat în cazul în care instanţa judecătorească a interpretat eronat legea*".
40. Conform dispozițiilor art. 118 alin. (1) din Codul de procedură civilă „*fiecare parte trebuie să dovedească circumstanțele pe care le invocă drept temei al pretențiilor și obiecțiilor sale dacă legea nu dispune altfel*".
41. Articolul 130 alin. (1) din Codul de procedură civilă, statuează că „*instanța judecătorească apreciază probele după intima ei convingere, bazată pe cercetarea multi aspectuală, completă, nepărtinitoare și nemijlocită a tuturor probelor din dosar în ansamblul și interconexiunea lor, călăuzindu-se de lege*".
42. Colegiul civil reține că instanța de apel, potrivit regulilor unui proces echitabil, reținându-se rolul determinant al concluziilor sale, are obligația să examineze efectiv problemele esențiale care îi sunt supuse aprecierii și să nu se limiteze la însușirea motivelor instanței inferioare. (Hirro Balani c. Spaniei, nr. 18064/91 din 09.12.1994 §27; Georgiadis c. Greciei nr.21522/93 din 29.05.1997 §43).
43. Potrivit recomandărilor avizului nr. 11 din 2008 al Consiliului Consultativ al Judecătorilor Europeni (CCJE) în atenția Comitetului de Miniștri al Consiliului Europei privind calitatea hotărârilor judecătorești, o motivație și o analiză clară sunt cerințele fundamentale ale hotărârilor judecătorești și un aspect important al dreptului la un proces echitabil. Pentru a răspunde cerințelor procesului echitabil, motivarea ar trebui să evidențieze, că judecătorul a examinat cu adevărat chestiunile esențiale ce iau fost prezentate.
44. Din interpretarea art. 6 din Convenția europeană a Drepturilor Omului, pronunțarea de către instanțele judecătorești a unor hotărâri motivate constituie una dintre garanțiile dreptului fundamental la un proces echitabil și acesta presupune obligațiunea instanței judecătorești de a se expune în hotărârile contestate asupra tuturor cerințelor acțiunii, precum și argumentelor invocate de către părți întru, respectiv, admiterea sau respingerea acestora (cauza Garcia Ruiz vs Spania, Hotărâre din 21 ianuarie 1999, § 26).
45. Așadar, din suportul probatoriu rezultă cu certitudine că Șchiopu Veaceslav la 8 noiembrie 2021 și, repetat la 15 noiembrie 2021, s-a adresat în instanţa de judecată cu cerere privind intentarea procesului de insolvabilitate faţă de „CHINATECH GROUP" S.R.L., însă în ambele cazuri, fiind constatat că cererea introductivă a fost depusă cu încălcarea prevederilor art. 20 din Legea insolvabilității, aceasta a fost restituită prin încheierea Judecătoriei Chișinău (sediul central) din 12 noiembrie 2021 și, respectiv, prin încheierea Judecătoriei Chișinău (sediul central) din 19 noiembrie 2021.
46. Potrivit constatărilor din încheierea Judecătoriei Chișinău (sediul central) din 12 noiembrie 2021, „CHINATECH GROUP" S.R.L. nu a fost pus în întârziere față de Șchiopu Veaceslav, iar celor din încheierea Judecătoriei Chișinău (sediul central) din 19 noiembrie 2021 – Șchiopu Veaceslav nu a anexat dovada notificării prealabile a

debitorului și nu a anexat toate documentele care adeveresc obligațiile debitorului față de creditor și mărimea acestora.

47. Totodată, din ambele încheieri urmează depunerea de „CHINATECH GROUP" S.R.L. a unei referințe.
48. De asemenea, din suportul probatoriu urmează Contractul de consultanță și asistență juridică nr. 08i, încheiat între „CHINATECH GROUP" S.R.L. și avocatul Dorogoi Ion la 8 noiembrie 2021, conform căruia ultimul s-a obligat să presteze servicii juridice sub formă de consultanță și întocmirea actelor pe marginea cererii introductive privind intentarea procesului de insolvabilitate depuse de Șchiopu Veaceslav față de „CHINATECH GROUP" S.R.L. și Raportul la contractul respectiv privind activitatea avocatului, potrivit căruia avocatul a studiat materialele prezentate, a acordat consultații, a întocmit referința, a pregătit actele, copiile de pe acestea și a asistat la depunerea referinței în instanță.
49. Potrivit ordinilor de plată nr. 347 din 29 noiembrie 2021, nr. 370 din 8 decembrie 2021, nr. 434 din 13 ianuarie 2022 și 459 din 24 ianuarie 2022 „CHINATECH GROUP" SRL a transferat la contul C.A. „Ion Dorogoi" în baza Contractului de consultanță și asistență juridică cu nr. 08i din 8 noiembrie 2021, patru sume în mărime de *****lei, de *****lei, de *****lei și corespunzător de *****lei.
50. Invocând suportarea cheltuielilor de judecată în legătura cu înaintarea de către Șchiopu Veaceslav a cererilor cu privire la intentarea procesului de insolvabilitate față de „CHINATECH GROUP" S.R.L., reprezentantul ultimului a solicitat compensarea acestora și încasarea de la primul a sumei în mărime totată de *****lei.
51. Fiind investită cu examinarea cauzei, prima instanță a admis parțial cererea de chemare în judecată și a încasat de la Șchiopu Veaceslav în beneficiul „CHINATECH GROUP" S.R.L. cheltuielile de judecată suportate în cadrul proceselor nr. ***** și nr***** în sumă de 60.773,10 lei.
52. Verificând legalitatea și temeinicia hotărârii atacate prin prisma argumentelor invocate în apel și, raportându-le la suportul probatoriu, Colegiul conchide că soluția instanței de fond este una incorectă, rezultată din aprecierea eronată a normelor de drept material.
53. Colegiul menționează că potrivit art. 7 alin.(1) Cod de procedură civilă *"instanţa judecătorească intentează procesul civil la cererea persoanei care revendică apărarea unui drept al său încălcat sau contestat, libertăţii ori a unui interes legitim".*
54. Conform art. 168 alin.(4) Cod de procedură civilă *"printr-o încheiere nesusceptibilă de recurs, judecătorul acceptă cererea de chemare în judecată în decurs de 5 zile de la repartizare, dacă legea nu prevede altfel".*
55. În conformitate cu art. 82 Cod de procedură civilă *„cheltuielile de judecată se compun din taxa de stat și din cheltuielile de judecare a cauzei",* iar conform art. 90 Cod de procedură civilă, *„din cheltuielile de judecare a cauzei fac parte cheltuielile de asistenţă juridică".*
56. În acord cu prevederile art. 94 alin. (1) Cod de procedură civilă *„instanţa judecătorească obligă partea care a pierdut procesul să plătească, la cerere, părţii care a avut cîştig de cauză cheltuielile de judecată. Dacă acţiunea reclamantului a fost admisă parţial, acestuia i se compensează cheltuielile de judecată proporţional părţii admise din pretenţii, iar pîrîtului – proporţional părţii respinse din pretenţiile reclamantului".*

57. Alin. (3) a aceluiași articol stabilește că „*prevederile alin. (1) şi (2) se aplică şi la repartizarea între părţi a cheltuielilor de judecată în instanţă de apel, în instanţă de recurs şi în cadrul revizuirii”.*
58. Potrivit art. 96 alin. (1) și (1^1) Cod de procedură civilă „*instanța judecătorească obligă partea care a pierdut procesul să compenseze părţii care a avut cîştig de cauză cheltuielile ei de asistență juridică, în măsura în care acestea au fost reale, necesare și rezonabile. Cheltuielile menţionate la alin. (1) se compensează părţii care a avut cîştig de cauză dacă aceasta a fost reprezentată în judecată de un avocat”.*
59. În același timp, potrivit art. 60 alin. (1) din Legea nr.1260 din 19 iulie 2002 cu privire la avocatură „*avocatul acordă asistenţă juridică clientului în baza contractului de asistenţă juridică, încheiat în formă scrisă”.*
60. Conform art. 63 alin. (1), (2) și (4) din Legea cu privire la avocatură *„munca avocatului este remunerată din contul onorariilor primite de la persoanele fizice şi juridice. Mărimea onorariului se stabileşte prin acordul părţilor şi nu poate fi schimbată de autorităţile publice sau de instanța de judecată. Cheltuielile suportate de client în legătură cu acordarea de către avocat a asistenței juridice la apărarea drepturilor şi intereselor lui legitime în cauzele penale, civile şi administrative urmează a fi compensate integral şi proporţional cerinţelor admise (respinse) de partea adversă”.*
61. Totodată, alin. (5) a normei menționate prevede că „*cheltuielile suportate în legătură cu acordarea de către avocat a asistenţei juridice în organele de urmărire penală şi instanţele de judecată în cauzele penale, civile şi administrative se încasează concomitent cu soluţionarea cauzei în fond, fără o procedură litigioasă prealabilă”.*
62. Colegiul atestă că cheltuielile de asistență juridică, dat fiind specificul de apariție a lor, precum și a circumstanțelor în care se nasc, au rolul de a recompensa persoanele care au acordat instanței asistență la înfăptuirea justiției într-o cauză concretă.
63. Dreptul material a căror norme guvernează raporturile juridice cu privire la recuperarea cheltuielilor de asistență juridică este art. 63 a Legii cu privire la avocatură, care la alin.(5) stabilește expres că cheltuielile suportate în legătură cu acordarea de către avocat a asistenţei juridice în instanţele de judecată în cauzele civile se încasează concomitent cu soluţionarea cauzei în fond, fără o procedură litigioasă prealabilă.
64. Subiecții care fac achitarea cheltuielilor de judecare sunt cei care au culpa procesuală, întrucât sunt cei din a căror cauză a fost inițiată și desfășurată procedura de examinare judiciară.
65. Prin urmare, Colegiul conchide că doar atunci cînd există o acțiune în judecată Codul de procedură civilă obligă partea care a pierdut procesul să achite cheltuielile pentru asistență juridică.
66. Aici necesită a fi evidențiat că „CHINATECH GROUP” S.R.L. pretinde încasarea de la Șchiopu Veaceslav a sumei de *****lei cu titlu de cheltuieli de asistență juridică, suportate în legătură cu reprezentarea „CHINATECH GROUP” S.R.L. pe marginea cererilor introductive depuse de Șchiopu Veaceslav privind intentarea procesului de insolvabilitate, însă cererile introductive depuse de Șchiopu Veaceslav privind intentarea procesului de insolvabilitate în privința „CHINATECH GROUP” S.R.L. au fost restituite prin încheierea Judecătoriei Chișinău (sediul central) din 12 noiembrie 2021 și, respectiv, prin încheierea Judecătoriei Chișinău (sediul central) din 19 noiembrie 2021.

67. Astfel, Colegiul concluzionează că „CHINATECH GROUP” S.R.L. a solicitat încasarea cheltuielilor de asistență juridică suportate înafara existenței unei cauze de insolvabilitate în judecată.
68. La acest capitol, Colegiul menționează că procedura examinării și soluționării de către instanțele de judecată a oricărei cauze civile este marcată la început de faza intentării procesului civil. Prin urmare orice cauză civilă începe prin intentarea acesteia. Inexistența, a ceea ce numim proces civil, anterior intentării cauzei civile se demonstrează și prin efectele intentării procesului asupra drepturilor și obligațiilor justițiabililor, deoarece, intentarea procesului civil are drept efect apariția raporturilor procesual civile și nemijlocit obținerea calității procesuale (reclamant, pîrît, etc.) cît și a drepturilor și obligațiilor procesuale.
69. Momentul intentării procesului civil nu este cel al depunerii de reclamant a cererii de chemare în judecată, dar cel al acceptării ei de către judecător print-o încheiere nesusceptibilă de recurs. Atunci când instanța dispune restituirea cererii de chemare în judecată, procedura judiciară nu mai continuă. Pentru pârât, acest lucru înseamnă că, cel puțin temporar, nu mai este obligat să participe la proces, să depună referință, să se prezinte la ședințe sau să se apere împotriva pretențiilor reclamantului.
70. Așadar, Colegiul civil, fără a contesta de principiu suportarea de către „CHINATECH GROUP” S.R.L. a cheltuielilor de asistență juridică, subliniază că din suportul probatoriu nu urmează temeiul de apariție a obligației de compensare de către pârât a cheltuielilor de asistență juridică – suportarea acestora în cadrul unei cauze intentate de către instanța de judecată.
71. Colegiul precizează că pentru încasarea cheltuielilor de asistență juridică suportate la etapa extrajudiciară, este necesară etapa judiciară, ca continuitate a celei extrajudiciare, or, scopul cheltuielilor de judecată, din care fac parte și cheltuielile de asistenta juridică este asigurarea bunei desfășurări a actului justiției.
72. Mai mult, în măsura în care potrivit art. 28 alin.(1) și alin.(2) Legii insolvabilității nr. 149/29.06.2012 instanța de insolvabilitate expediază debitorului cererea întroductivă în copie în decursul a 2 zile lucrătoare de la adoptarea încheierii de admitere spre examinare a cererii introductive înaintate de creditor și debitorul prezintă instanţei de insolvabilitate o referinţă la cererea introductivă, prin care contestă sau recunoaşte existenţa stării de insolvabilitate în cel mult 10 zile de la primirea copiei de pe cererea introductivă, nici nu erau necesare acțiunile reflectate de avocatul Dorogoi Ion în Raportul la Contractul de consultanță și asistență juridică nr. 08i, încheiat cu „CHINATECH GROUP” S.R.L. la 8 noiembrie 2021, or cererile introductive depuse de Șchiopu Veaceslav privind intentarea procesului de insolvabilitate în privința „CHINATECH GROUP” S.R.L. nu au fost primite spre examinare.
73. În același timp, Colegiul menționează că una din regulile ce stă la baza întregii reglementări a cheltuielilor de judecată, printre care sunt și cele de asistență juridică, este că cheltuielile de judecată reprezintă un fel al prejudiciului real cauzat și urmează a fi compensate în temeiul art. 19 și 1998 Cod civil, ca norme general-diriguitoarea pentru această instituție juridică.
74. Astfel, persoana lezată într-un drept al său poate cere repararea prejudiciului, indiferent de faptul dacă se conține sau nu asemenea prevedere în norma Codului civil, însă în toate

cazurile trebuie dovedită legătura cauzală între pagubele cauzate și încălcarea obligațiilor.

75. Totodată, norma legală stabilește că este obligat să repare prejudiciul patrimonial cel care acționează față de altul în mod ilicit, cu vinovăție, prejudiciul cauzat prin fapte licite sau fără vinovăție, reparându-se numai în cazurile expres prevăzute de lege.
76. La caz, faptul juridic invocat de „CHINATECH GROUP" S.R.L. ca temei de reparare a prejudiciului constituie adresarea lui Șchiopu Veaceslav în instanța de insolvabilitate cu cereri introductive privind intentarea procesului de insolvabilitate în privința „CHINATECH GROUP" S.R.L.
77. Prin urmare, întru-cât, în temeiul normei de la art. 5 Cod de procedură civilă, ce garantează accesul liber la justiție, Șchiopu Veaceslav a fost în drept să se adreseze în instanța de insolvabilitate cu cerere introductivă privind intentarea procesului de insolvabilitate în privința „CHINATECH GROUP" S.R.L., or, verificarea corespunderii acesteia exigențelor prevăzute de Legea insolvabilității nr. 149/29.06.2012 este competența instanței, nu se atestă încălcarea normei dreptului obiectiv și, ca rezultat acționarea în mod ilicit a pârâtului/apelantului.
78. Acestea fiind reținute, Colegiul reține ca întemeiate argumentele apelantului invocate în susținerea apelului, or, pentru a fi posibilă recuperarea prejudiciului cauzat prin fapte licite, cazul urmează a fi prevăzut expres în lege, situație ce nu se atestă la caz.
79. Din considerentele expuse, Colegiul conchide că prima instanța eronat a constatat că „CHINATECH GROUP" S.R.L. pretinde încasarea de la Șchiopu Veaceslav a sumei de *****lei cu titlu de cheltuieli de asistență juridică, suportate în cadrul proceselor de insolvabilitate și că acestea sunt susceptibile de a fi compensate prin prisma prevederilor art. 94 alin. (1), 96 alin. (1) și (1^1) Cod de procedură civilă.
80. În final, având în vedere că instanța de apel a reținut ca întemeiate argumentele apelantului, ajunge la concluzia de a admite cererea de apel declarată de Șchiopu Veaceslav, a casa integral hotărârea primei instanțe și a adopta o nouă hotărâre, prin care a respinge cererea de chemare în judecată înaintată de „CHINATECH GROUP" S.R.L. împotriva lui Șchiopu Veaceslav cu privire la încasarea cheltuielilor de judecată, ca neîntemeiată.
81. În conformitate cu prevederile art. 376 alin. (1^1), art.385 lit. c), art.390 Cod de procedură civilă, Colegiul Civil, Comercial și de Contencios administrativ al Curții de Apel Chișinău,

d e c i d e :

Se admite cererea de apel declarată de Șchiopu Veaceslav.

Se casează integral hotărârea Judecătoriei Ungheni din 4 ianuarie 2023, emisă în cauza civilă la cererea de chemare în judecată înaintată de "CHINATECH GROUP" S.R.L. împotriva lui Șchiopu Veaceslav cu privire la încasarea cheltuielilor de judecată și se adoptă o hotărâre nouă, prin care:

Se respinge cererea de chemare în judecată înaintată de "CHINATECH GROUP" S.R.L. împotriva lui Șchiopu Veaceslav cu privire la încasarea cheltuielilor de judecată, ca neîntemeiată.

Decizia instanţei de apel nu se supune recursului, fiind definitivă şi irevocabilă de la pronunţare.

Președintele completului Ruxanda Pulbere

Judecători Dorin Dulghieru

Ala Malîi